

מהתיקון הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי יחיאל מיכל המגיד מזלאטשוב בן הרבי הקדוש רבי יצחק מדראהביטש נסתלק ביום כ"ה אלול (תקמ"א)

הרבי הקדוש המגיד מזלאטשוב היה מגדולי תלמידיו של אור שבעת הימים הבעל שם טוב. פעם אחת הפציר הבעל שם טוב מאוד בתלמידו המגיד מזלאטשוב, שיקבל עליו את עול הרבנות באחד מהערים החשובות, מאחר שבני העיר הפצירו בו מאוד, שיצווה את תלמידו לקבל עליו את הרבנות. אך למרות כל ההפצרות, לא הסכים המגיד מזלאטשוב בשום אופן לקבל עליו, בטענתו שאיננו ראוי לאיצטלא זו. עד שכעס עליו הבעל שם טוב, ואמר לו: "אם לא תשמע לדברי, תדע, כי אבדת עולמך בזה ובבא". השיב המגיד מזלאטשוב, אף אם אהיה נאבד חס ושלוש משני עולמות, מכל מקום לא אקבל שררות הרבנות עלי, מאחר שאינני ראוי לזה. כשראה הבעל שם טוב גדל סירובו, נענה ואמר לו בשמחה, ברוך אתה לה, אשרי חלקך בגן עדן, שלא התנשא רוחך ולבך, כי אנכי אך לנסותך באתי, ולדעת את אשר בלבבך, וברוך השם זכית לעמוד בנסיון.

*

קודם שנתפרסם המגיד מזלאטשוב בעולם, היה עני גדול, והיה הוא ובני ביתו סובלים מדוחק גדול בפרנסתם. פעם אחת כשהלך מבית המדרש לביתו, ראה מטבע זהב על הארץ, וחשב להגביה את המטבע כדי שיוכל להתפרנס בזה בהרחבה. אך אחר כך נתחרט ואמר לעצמו, חלילה לי לכופף את עצמי לכסף, הרי מה שנגזר עלי משמים כבר יבוא אלי ממילא. והלך משם ולא הגביה את המטבע.

אחר כך עבר שם עשיר גדול, וראה גם כן את המטבע של זהב, והרים המטבע. אחר כך חשב העשיר לעצמו, למה לו מטבע כזאת הנמצא על הארץ וכי חסר לו מטבעות, ונזכר שראה בבית המדרש אברך הלומד בהתמדה וביראת שמים, ומסתמא הוא נצרך, והחליט ללכת לבית המדרש וליתן את המטבע לאברך המתמיד, וכן עשה. והאברך הזה היה הרבי הקדוש מזלאטשוב.

*

פעם אחת הרגיש המגיד מזלאטשוב שתפילותיו מתעכבות ואינן עולות ישר למעלה, והצטער מאד על כך, ומתוך צער נרדם. וירא בחלום את אביו הרבי הקדוש רבי יצחק מדראהביטש, וסיפר לו צערו הגדול שהוא מרגיש שתפילותיו מתעכבות. ויאמר לו אביו, אכן אמת הדבר, ואני יגיד לך הסיבה לכך:

לאחרונה הגיע יהודי אחד אליך וסיפר לך על הצרה שיש לו. ושאלת אותו על מעשיו, ונתברר לך שעבר כמה עבירות חמורות, ואמרת לו, אם כן מה אתה רוצה, הלא לא לחינם הגיעך הצרה הזאת, שוב בתשובה וה' יסיר מעליך צרתך. ובגלל הדברים האלה נענשת שתפילותיך לא עלו ישר לרקיע, כי נעשה קטרוג עליך, למה לא לימדת עליו זכות, כדי להמתיק את הדינים. וכך אמרו למעלה, למה הצדיק רבי מיכל את הדין, הצדקת הדין טובה רק כשהאדם מצדיקה על עצמו, אבל לגבי אחרים, לא צריכים להיות מליץ טוב עבור מעשיו של הקדוש ברוך הוא, רק צריכים לעורר רחמים על נפש מישראל.

*

יהודי אחד שהיה צריך להשיא בתו, הגיע לפני המגיד מזלאטשוב, וביקש ממנו כתב המלצה, כדי שיוכל על ידי זה לאסוף כספים עבור הכנסת כלה. אמר לו המגיד, שאין שום צורך לכתוב המלצה, כי הקדוש ברוך הוא רושם מקודם הנדיבים שישתתפו בהכנסת כלה, והכל בהשגחה. האיש קיבל את דבריו, ויצא לדרכו, והתחיל לאסוף כסף בלא המלצה בידו.

כשהגיע לעיר אחת, בא לנדיב אחד וביקש ממנו שישתתף בהכנסת כלה, וגם ביקשו שילך אתו לפתחי הנדיבים להתרימם עבורו. הנדיב שלא הכירו כלל, לא התייחס לדבריו ובקשותיו, ופטרו לשלום. הלך לו היהודי ממנו, וכשהלך אמר לו: "אם כן אינך רשום ברשימה של הקדוש ברוך הוא".

הדברים עשו רושם בלב הנדיב, ורץ אחריו וביקש לו לפרש את דבריו. האיש סירב, אך הנדיב הפציר בו ושאלו, מאין אתה יודע שאינני רשום ברשימה של הקדוש ברוך הוא. עד שסיפר לו, שהמגיד מזלאטשוב אמר לו, שהקדוש ברוך הוא עשה רשימה מי ישתתף בהכנסת כלה שלו, וממילא כשראיתי שאינך נותן, ידעתי שאינך ברשימה של הקדוש ברוך הוא. הדברים נכנסו בלב הנדיב, ונתן לו בעין יפה, וגם הלך אתו לנדיבים אחרים.

התשוקה שהחדיר הרבי הקדוש מרן הישועות משה מויזניץ זצוק"ל בצעירי הצאן

איך זוכים להיות גדול הדור

השבוע בדף היומי (כתובות עז): נלמד בסייעתא דשמיא, אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו, וכתב מרן בעל הבן איש חי בספרו בן יהודע, 'יש שהם חלושים מאד, ואין יכולים לעלות אלא על ידי הצטרפות תלמוד תורה של צדיקים אחרים'. המהרש"א במסכת בבא בתרא (:) כתב, אשרי שבא לכאן ותלמודו בידו, כי עיקר הלימוד ושנעשה בו רושם, הוא הלימוד הבא מכתובת יד, וזה אנו משתדלים לעשות בגליון מתיקות הדף היומי...

חביבם של גדולי ישראל, בעל שדה צופים, ובדידי הוה עובדא ועוד, מזכה הרבים, הגאון הרב שמואל דוד הכהן פרידמן שליט"א, סיפר בענין זה סיפור נורא: בישיבה של הגאון הרב שניידר באנגליה, הגיע בחור שהיה לו רצון עז ללמוד את התורה הקדושה, אבל הכשרונות שלו היו חלשים. עמד הרב שניידר והכריז, שנכנס בחור לישיבה שיש לו תשוקה גדולה לתורה, מתמיד גדול, ואני מבקש מכל אחד שיקח קצת זמן ללמוד איתו.

כל הבעלי כשרונות בישיבה חשבו לעצמם, לנו אין זמן ללמוד עם אותו בחור, אנחנו צריכים להתקדם ברשב"א בריטב"א, אנחנו צריכים לגדול גדול בישראל, להספיק עוד קצות, עוד נתיבות. שתי בחורים כן הסכימו ללמוד איתו, ורק הם צמחו להיות גדולי ישראל! אחד היה מרן הגאב"ד רבי יצחק טוביה ווייס זצוק"ל, והשני הוא יבלחט"א מרן הראב"ד רבי משה שטרנבוך שליט"א.

חשבתי להוסיף על הסיפור הנפלא, את הגמרא במכות (:) "ומתלמידי יותר מכולם", מי שמשקיע בתלמיד צומח יותר מכולם, בורא עולם משלם לו על ההתמסרות לתלמיד.

(מתוך הפתיחה לשיעור - כתובות דף לט, י"ז אב תשפ"ב)

הרבי הקדוש הישועות משה מויזניץ מתפלפל עם הבחורים בריתחא דאורייתא

נספר כעין זה על הרבי הקדוש, מנהיג ישראל, איש אלוקים, כל רז לא אניס ליה, הרבי הישועות משה מויזניץ, בן הרבי הקדוש בעל האמרי חיים מויזניץ. הרבי שמשוש חייו היה התורה הקדושה, והקים דורי דורות של תלמידי חכמים מופלגים, מסר את נפשו עבור כל יהודי עד כדי מסירות נפש.

בשנים שהרבי הקדוש התפלפל שחרית עם הבחורים תלמידי ישיבת ויזניץ, ביום שישי, היה הרבי נשאר אחרי התפילה בבית הכנסת, כדי לשוחח עם הבחורים בסוגיות שהם למדו ועסקו במשך השבוע. זה היה מחזה מרהיב, לראות איך שהרבי עומד ומתפלפל עם התלמידי חכמים הצעירים בריתחא דאורייתא.

והרבי היה מכניס להם חיות ושאירות לגדלות. מי יהיה הגאון בדור הבא אם לא אתה, ואיך לא תדע שהגמרא במסכת פלונית מדברת בנידון זה, איך יתכן שבחור בגילך עדיין לא ידע מסכת זה וזה בעל פה, ככה היה הרבי מוכיח ומעורר אותם. ובאותה שעה היה לרבי את כל הזמן שבעולם. באיזה חיות, באיזה הנאה, עמד הרבי והתפלפל עם הבחורים.

הרבי הקדוש בער בספר "אמרי נועם". בערב שבת אחד עלה הרבי הקדוש לבית מדרש לפני מנחה, הרבי ניגש לאחד הבחורים ושאל אותו, האם כבר למדת בספרי חסידות השבוע? תביא בבקשה את הספר אמרי נועם ונלמד ביחד. הבחור הביא את הספר, והרבי התחיל ללמוד איתו בהתלהבות. הבחור ישב מרותק, הסתכל על הרבי ושתה בצמא את דבריו. לפתע הרבי אומר לו, "אותיות מחכימות", כשלומדים, צריכים לעיין בתוך הספר, וקרא לו לשבת לצידו להביט עמו בתוך הספר!

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור

הקודם כתובות דף לח, כ' אדר

תשע"ה)

מי
שמשקיע
בתלמיד
צומח יותר
מכולם

בשבת קודש שבת פרשת חזון, שבת פרשת דברים, בורא עולם האיר לי ווארט בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא. כידוע, קוראים תמיד בתורה הקדושה פרשת דברים לפני תשעה באב, וידוע דברי הגמרא במסכת תענית (ל:), כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה.

זהו כוונת הפסוק בפרשת דברים (פרק ג פסוק טו), **וּלְמַכִּיר נְתַתִּי אֶת הַגְּלֶעֶד**, הניקוד זה **וּלְמַכִּיר**, אבל הוא גם אותיות **וּלְמַכִּיר**, אז חשבתי בדרש, **וּלְמַכִּיר**, מי שמכיר בחורבן הבית, מי שמבין כמה צרות ורעות ברוחניות ובגשמיות, היה נמנע מאיתנו בגאולה השלימה, כמה השראת השכינה יהיה בזמן בית המקדש, **נְתַתִּי אֶת הַגְּלֶעֶד**, גל מלשון גאולה, עד – לעולמי עד, זוכה ורואה בשמחתה.

אם כבר הזכרנו את הפסוק **וּלְמַכִּיר נְתַתִּי אֶת הַגְּלֶעֶד**, נגיד ווארט שדו"ק זקני רבינו רבי אברהם חיים ברים זצוק"ל הרבה להגיד, בשם הרבי הקדוש רבי דוד מלעלוב זכותו יגן עלינו. **וּלְמַכִּיר נְתַתִּי אֶת הַגְּלֶעֶד**, מי שמכיר את הקדוש ברוך הוא, תוכו רצוף אהבה יתברך שמו, **נְתַתִּי אֶת הַגְּלֶעֶד**, גל לשון גיל, עד. נתתי לו את הגילה והשמחה, שיהיה לעדות ולאות שהוא מהמכירים ויודעים בקונם, ותוכם ופנימיותם מלא אהבת ה' וניכרת בצהלת פניו, כמו שהאור החיים הקדוש מביא בפרשת דברים (א, א), בשם החובת הלבבות (שער הפרישות שער ט).

(מתוך הפתיחה לשיעור – כתובות דף לא, י' אב תשפ"ב)

בצילם של גדולי ישראל שליט"א

כ"ק מרן האדמו"ר מקאסוב שליט"א

היה שוה להגיע מרחוק, ולו רק בשביל לשמוע את הבעל מנגן הרב יעקב יהודה דסקל, שמרטיט בקולו כשהוא שר חמול על מעשיך. היה שוה להגיע מרחוק, ולו רק להתפלל במקום שחנה זעקה (שמואל א א, כז) אָל הַנֶּזֶר הַזֶּה הַתְּפַלְלָתִי. היה שוה להגיע מרחוק, כדי לראות צדיק מדורות שעברו שופך לבו כמים בבכיות ובתפילות. על אחת כמה וכמה שזכיתי לכל זה ביחד, ב"מעמד הישועות במשכן שילה", שהיה כמה שעות של דביקות בבורא עולם.

כמה עקרות נפקדו בזכות התפילת רבים במקום קדוש זה, כפי שייסד הוד כבוד קדושת מרן הרבי מקאסוב שליט"א. די להסתכל בפניו של מרן הרבי בשביל להתעורר לתשובה וליראת שמים. הרבי שמקום מושבו בארצות הברית מגיע כל שנה בקיץ לארץ ישראל, יושב בלילה מול הכותל המערבי, וכותב חידושי תורה כמעין המתגבר. אשרי הדור שהרבי ממנהיגיו. במדרש רבה (נשא י, ה) מובא לשון, מה עתר זה מהפך את התבואה בגורן ממקום למקום, כך תפילתן של צדיקים מהפכים מידת אכזריות למידת הרחמים.

לראות אנשים מכל הארץ, שבאמצע בין הזמנים הם נוסעים שעות, באמצע היום כשהשמש קודחת, רק כדי להתעלות ביראת שמים ובתפילה, זה מרגש ומחזק. אחרי השירה והדביקות, הקהל הקודש שומע בשקיקה דברי אלקים חיים ממרן הרבי שליט"א. הציבור הקדוש התפלל ביחד תפילת חנה, אחרי זה עברו לקבל פרי וברכה ממרן הרבי, ולתת לרבי קויטל. מאות אנשים עברו בסדר מופתי, הרבי קָאָב רחום מקשיב לכל יהודי ויהודי כמונה מעות, ומברך ברכות לרוב. הגבאי מספר לי, אתה רואה את כל הערימה של הקויטלאך, בלילה הרבי שליט"א עובר שוב על כל השמות ומתפלל עליהם.

ניצלתי את העת רצון, והבאתי לרבי את הספר החדש "מתיקות הדף היומי". הרבי מתעניין ממה מורכב הספר, הרבי גם מזכיר את הענינים הכספיים שעולה כזה ספר, ומברך "המשך הפצת המעיינות".

ופה המקום להודות, לידידי הבעל מנגן, צהלתו בפניו, ראש ארגון "שמחתי בישועתך", הרב חיים מאיר שטיינמן שליט"א, שלקח על עצמו לארגן את כל האירוע החשוב הזה. זה משימה מאד מורכבת, לארגן במקום שזה סוג של מדבר, כיסאות, שולחנות, שתיה, פירות, במה, תזמורת, הסעות וכו' וכו'. אבל כשהרב חיים מאיר ראה ורואה כמה ישועות לכלל ולפרט צומח מתפילה זו במשכן שילה, זה נותן לו את הכח כמעט עשר שנים לארגן את התפילת רבים. שנזכה שכל התפילות יתקבלו לרחמים ולרצון, כתיבה וחתימה טובה, ושהרבי שליט"א ילווה אותנו לקבל פני משיח צדקינו, אמן.

כ"ק מרן הרבי מקאסוב שליט"א בקבלת הספר החדש מתיקות הדף היומי

מקולמוסם של הקוראים

התפילה במקום מקוה. ואביו כ"ק הרה"ק ר' בנימין ז"ל כתב מימרא זו בספה"ק אמרי בנימין (פר' בחוקות) בלשון זה: "ס'א'ז מ'טהר ד'י א'לע ו'י'נ'ק'ל'א'ך פ'ן מ'ח'".

והרהבתי עוז בנפשי לשאול פשט נוסף בדיוק דברי היהודי הקדוש, למה אמר רק גמ' ותוס' ולא אמר אף רש"י. האם הוא מפני שלשיטת רש"י בגמ' ברכות (ה: ד"ה סמוך למיטתי), שזה שאסור לעשות שום דבר לפני התפילה, זהו אף ללמוד. וענה לי: יכול להיות. ואמרת לי, שגמר"א ר"ת ד' המלאכים ג'בריאל מ'יכאל ר'פאל א'וריאל, שמעלים את תפילתו של הלומד גמרא לפני התפילה. ועננע בראשו. ותומ"י אמר לי להתחיל השיעור היכן שאחי הגדול ממני הרה"ג ר' לוי יצחק שליט"א עצר לפני כן.

וכל זה כתבתי לך, עקב ששמעתי בנסיעה על הדרך לעין כרם בקיום מצות "ובלכתך בדרך" שיעור היומי המופלא, וההקדמה של "וְיִשְׁפֹּם וְיֵאמֶר" הנורא.

בתוד"ר וחפץ ה' בידיכם יצליח להגדיל תורה ולהאדירה עדי נזכה לביאת גוא"צ בב"א

ידידיכם הצעיר באלפי ישראל רבינוביץ

בסייעתא דשמיא, יום ג' שנכפל בו כי טוב, פרשת מסעי, ז"ך תמוז תשפ"ב

החורה"ש אמע"כ זוכה ומזכה את הרבים ה"ה הרה"ג הנודע בשערים במסירת השיעורים הנפלאים בכ"מ כמוהר"ר אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

היום זכיתי לשהות במחיצת כ"ק אאזמו"ר מפוריסוב שליט"א בעין כרם, וכשרק נכנסתי בקדוש פנימה אמר לי, אָ גוט יָאָהר, נו וואָס הָאָסטו צו זאָגן, עניתי ברוך השם. ושאלתי באיזה ענין רוצה לשמוע, ענה ואמר לי, זָאָג פֿאַר "אָ – בְּלֶעֱטִיל גמרא" – דף גמ'. ואחר כך המשיך מימרא בשם זקינו היהודי הקדוש מפרשיסחא ז"ל, שדף גמרא עם תוס' מטהר את הלב והמוח, זהו טהרת הלב והמוח שצריך קודם התפילה בלימוד דף גמ' עם תוס'. ועוד אמר, שבמקום אונס שאין לו מקוה, עולה לו הדף גמ' ותוס' לפני

מאוצרות המועדים

השם משמואל (כי תבוא תר"ע) מבאר, למה נוהגים החסידים לומר ה"סליחות" מיד במוצאי שבת אחר חצות, ולא מחכים ליום ראשון לפנות בוקר. כי באמת, האדם שחטא ונתרחק מה', איך הוא יכול לבוא לתשובה, הרי הוא רחוק מאד. אך על ידי הרצון והחשק של האדם לשוב לשרשו כמקדם, על ידי זה הוא יכול לבוא לתשובה. אך באמת להרצון הזה גופא גם כן קשה מאד לבוא, מאחר שהוא עדיין עומד מבחוץ, ומאין יבוא לו הרצון. אך בשבת שהיא עת רצון, ובפרט במנחה שהיא רעוא דרעוין, ונפתח הרצון העליון למעלה, אז נפתח גם אצל האדם רצון ותשוקה לבוראו. ולכן בשבת בנקל לשוב בתשובה, כידוע ששבת היא ר"ת ש'בת ב'ו'ת'שוב. ולכן מקדימין לומר הסליחות במוצאי שבת תיכף אחר חצות לילה, כי כל מה שיכולין לקרב את זה לשבת, טוב יותר, מחמת שאז הוא עת רחמים ורצון ושעת תשובה.

נקודה למחשבה:

איתא בגמרא (מגילה לא:), עזרא תיקן להן לישראל שיהו קורין קלות שבמשנה תורה קודם ראש השנה, כדי שתכלה השנה וקלותיה. ומבאר התפארת שלמה, שהוא בבחינת ונשלמה פרים שפתינו, שאם חס ושלום נגזר דבר לא טוב על ישראל, אנו יוצאים חובותינו בקריאת התוכחה, וזה היה כוונת עזרא, שעל ידי קריאת התוכחה, יהיה תכלה שנה וקלותיה בפועל, ויתהפך הכל לברכה, תחל שנה וברכותיה.

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661